

**Оперативна інформація щодо фітосанітарного стану
сільськогосподарських рослин у господарствах Херсонської області
станом на 17.07.2025**

Озима пшениця – збирання урожаю.

Ярий ячмінь – збирання урожаю.

Соняшник – цвітіння.

Кукурудза – цвітіння волоті та качана, молочно воскова стиглість.

Овочеві – томати: *посівні* – відцвітання 1-х квіток, зелена стиглість, бланжева стиглість; *розсадні* – повна стиглість, бланжева стиглість.

Плодові дерева: *слива, персик* – досягання плодів.

Виноград – плодоутворення.

За даними Херсонського обласного центру з гідрометеорології на Херсонщині спекотну та суху погоду другої декади липня визначав антициклон. Без опадів. Через зміни клімату та підвищення середньої температури на Херсонщині частішають суховії та смерчі, особливо за різких перепадів температури.

Максимальна температура повітря у найтепліші дні підвищувалася до 38-39⁰С тепла, **мінімальна** – у найхолодніші ночі знижувалася до 18-20⁰С.

Поверхня ґрунту в денні години нагрівалась до +65-69⁰С, в нічні години охолоджувалась від +18-20⁰С.

Для формування урожаю пізніх сільськогосподарських культур, городини та овочевих агрометеорологічні умови протягом декади залишались **не задовільними**.

Суха та жарка погода впливали на подальше поширення та поглиблення ґрунтової посухи. Критичне зниження вологості повітря та ґрунтів вже призвело до загибелі сільськогосподарських культур (соняшника).

У місцях резервації (неорні землі, балки, пасовища) триває живлення переважно личинок саранових нестадних видів (кобилка блакитнокрила, кобилка темнокрила, хрестовичка мала, кобилка чорносмугаста) та поодиноких личинок італійського пруса і сарани марокканської. Триває окрилення комах. Середня численність – 0,5 екз./м², максимальна – 5 екз./м². За віковим складом личинки V віку – 65%, дорослі комахи – 35%. Скупчення в куліги не виявлено, появи осередків високої чисельності личинок саранових у посівах сільськогосподарських культур також не виявлені.

На неугіддях з квітучою рослинністю, узбіччях доріг, в крайових смугах просапних, овочевих та багаторічних травах продовжується слабкий літ, яйцекладка, відродження гусениць II покоління **лучного метелика**. Чисельність метеликів складає від 1 до 2 екземплярів на 10 кроків, середня чисельність гусениць складає 0,5 екз./м², максимальна 1,0 екз./м².

Переважна більшість гусениць *озимої совки* I покоління перебуває у залялькованому стані. На неугіддях спостерігається початок льоту озимої совки II покоління, виявлені поодинокі метелики.

На неугіддях, в посівах просапних, овочевих культур продовжується літ, яйцекладка метеликів, відродження та харчування гусениць *листогризучих совок* другого покоління. Гусеницями совок (переважно *бавовникової* та *совки гамми*) заселено до 35% обстежуваних площ посівів кукурудзи, соняшника та томатів, середня чисельність гусениць складає 0,5-1,1 екз./м², максимальна 3,0 екз./м², пошкоджено від 10% до 15% рослин в слабкому та середньому ступені.

Триває відродження та шкодочинність гусениць *стеблового (кукурудзяного) метелика*. Також продовжується поодинокий літ метеликів. Шкідником заселено до 20% площ та до 4% рослин, пошкоджено від 1% до 3% рослин. Середня чисельність імаго 1 екз. на світло пастку за ніч, чисельність гусениць середня - 0,7-0,9 екз./рослину, максимальна 1,0 екз./рослину.

Клоп шкідлива черепашка. У звітному періоді на незібраних площах озимої пшениці та в місцях складання зерна продовжувалося дохарчовування молодих окрилених клопів.

Імаго *хлібного туруна (жужелиці)* перебувають у літній діпаузі.

Смугастими блішками заселено до 50% площ, у середньому - 2% рослин за середньої чисельності 0,5 екз./м².

Попелиць виявлено на 25% обстежених площ посівів кукурудзи, заселено 2,5% рослин, середня чисельність – 1 колонія на рослину, максимально – 2 колонії.

Гусениць *бавовникової совки* виявлено на 20% обстеженої площі кукурудзи, середня чисельність склала 0,9 гус./рослину, заселено в середньому 2% рослин. Також виявлено живлення гусениць *стеблового кукурудзяного метелика*, шкідником заселено 20% обстеженої площі, заселено в середньому 2% рослин. Чисельність личинки склала 0,8 екз./рослину.

На рослинах соняшнику, за чисельності 1 колонія на гектар, продовжують шкодити *геліхризіві попелиці*, якими заселено та пошкоджено від 10% до 15% рослин, на 50% обстежуваних площ.

Погодні умови (температура повітря вище 30°C та низька вологість повітря) сприяють розвитку та поширенню *звичайного павутинного кліща*. Заселено 40% обстежених площ, у середньому – 10%, максимально – 15% рослин, за середньої чисельності 4,1 екз., максимально – 10 екз./лист.

Також продовжується пошкодження рослин соняшнику *тютюновими трипсами*, чисельність яких коливається на окремих полях від 2 до 5 екз. на рослину при заселенні 20% рослин, 15% площ.

Гусеницями *соняшникової вогнівки* 1-3 віку заселено до 10% обстежених площ, заселено до 5% рослин, середня чисельність 0,7 гусінь на рослину, максимально 1,0 гус./рослину.

Суха спекотна погода стримує розвиток і поширення хвороб соняшника. *Фомозом, септоріозом, альтернаріозом* уражено від 1,5% до 3% рослин, на 20% обстежуваних площ, розвиток хвороби 1,5%.

Живлення колорадського жука літньої генерації продовжується на всіх рослинах родини пасльонових. Чисельність шкідника на баклажанах і томатах у приватному секторі (заселено до 15% рослин) жуків – максимально 2 жука на рослину, яйцекладок 1 екз./рослину, личинок 5 екз./рослину.

Капусту на 50% обстежених площ, на 15% рослин заселяють та пошкоджують *гусениці совок, біланів, капустяної молі та попелиці*.

Попелицями заселено від 10 до 15% рослин. Чисельність складає 1-2 колонії на рослину.

Капустяною міллю заселено 1–5% рослин з чисельністю 2–4 гусениць на рослину.

Гусеницями *капустяного білана та капустяної совки* заселено до 7% рослин, 35% площ, середня чисельність 1,0 гусениць/рослину, максимально 2,0 гусениць/рослину.

Білокрилкою заселено до 70% обстежених площ капусти, у середньому – 5% рослин, максимально 12% рослин, за середньої чисельності 5 екз./роsl., максимально – 15 екз./роsl.

На *баштанних культурах* триває живлення *трипсів та попелиць*, середня чисельність 2,0 екз./рослину, максимально до 4 екз./рослину, пошкоджено до 22% рослин. 15% рослин баштанних культур на 35% обстежених площ заселені *звичайним павутинним кліщем*.

Фітофторозом та альтернаріозом уражено 45% обстежених площ картоплі та томатів, у середньому - 3% рослин, максимально - 6%, розвиток хвороби – 2%.

На баштанних культурах у приватному секторі *антракнозом* уражено – до 3% рослин, на 10-15% площ.

Скрізь у приватному секторі томати за чисельності 0,5-0,7 екз./м² максимально 1 екз./м² пошкоджують гусениці *совок (городньої, бавовникової, карадрини)*.

Триває розвиток та харчування II покоління *яблуневої плодожерки*. Шкідника виявлено на 60% дерев, в залежності від саду і системи захисту. Гусеницями яблуневої плодожерки пошкоджено 1–5% плодів на деревах із 1 гус./плід. Триває літ метеликів *сливової плодожерки* II покоління.

Спекотна та суха погода першої половини липня сприятлива для відродження нових поколінь попелиць та кліщів. Триває шкодочинність кліщів. У незахищених садах приватного сектору кліщами заселено до 70% дерев. Середня чисельність становить: червоного - 2,3 екз./лист, бурого - 1,2 екз./лист, глодового - 1,0 екз./лист. Пошкоджено у середньому 3% листя, максимально – 8%.

Триває заселення листя дерев *попелицями*. Зеленою *яблуневою попелицею* заселено 70% дерев. Личинки пошкодили у середньому 4% листя, максимально - 9%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 3. Личинки *вишневої попелиці* шкодять на 75% дерев. Заселено та пошкоджено 5% листя, максимально – 10%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 2.

Сливова попелиця заселила 45% дерев, у середньому - 4% листя, максимально - 7%, середня чисельність - 1 кол./лист, максимально - 2.

Личинками **каліфорнійської щитівки** у приватному секторі заселено 25% дерев за середньої чисельності 0,2 лич./п.м.г., максимально – 1. Пошкоджено у середньому 1,5% плодів, максимально – 4%.

Виявлено поширення плодових культур такими хворобами: **борошниста роса яблуні** - уражено 45% дерев, у середньому - 5% листя, максимально – 10%, із розвитком хвороби – 2%.

Парша яблуні. Прояви хвороби виявлено на 20% дерев. У середньому уражено 2% листя, максимально – 5, розвиток хвороби – 2%.

Моніліоз кісточкових виявлений на абрикосі, вишні, черешні. Уражено у середньому 12% дерев та 3% молодих пагонів із розвитком хвороби -3%.

Кокомікоз на черешні. Хворобою уражено 9% дерев, у середньому - 3% листя, максимально - 7%. Розвиток хвороби – 2%.

В виноградниках продовжують шкодити гусениці **гронової листокрутки і кліщі (павутинний, виноградний зудень).**

Виноградний зудень заселив до 25% обстежених площ і до 5% кущів та 1-10% листя, чисельність становить 1, максимально – 3 екз./кущ, особливо у приватному секторі.

Продовжується розвиток і живлення гусениць **гронової листокрутки** другого покоління, які на 0,1–1,0% кущів пошкодили 0,10–0,20% грон. Чисельність гусениць становить 1,0 екз. на кущ.

У занедбаних та загущених виноградних насадженнях, де не проводились обробки фунгіцидами продовжується ураження рослин **мільдю і оїдіумом**. **Мільдю** уражено 2-5%, максимально 10% кущів, до 10% листків. **Оїдіумом** уражено до 2–5%, подекуди в осередках до 10% кущів, 1–4% листя, 3-5% грон.